

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. ŻURAWIA 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefon dyżurny: 21-34-34
Telex: 816-436

BD/109/18/89

GEOGRAFIA NASTROJÓW SPOŁECZNYCH - SYTUACJA SPOŁECZNA W WOJEWÓDZTWACH

Komunikat z badań

Kwiecień 1989 r.

W opracowaniu "Nastroje społeczne na przełomie lutego i marca '89"¹ sygnalizowaliśmy poważne zaniepokojenie respondentów obecną sytuacją gospodarczą i polityczną kraju oraz kondycją materialną i psychiczną społeczeństwa. Znacznie częściej bowiem dziedziny te oceniano negatywnie niż pozytywnie. Zadowolonych ze stanu gospodarki było zaledwie 0,8% badanych, niezadowolonych zaś - 90,5%, z sytuacji politycznej odpowiednio 14,5 i 43,7%. Deklaracjom tym towarzyszyła spora, z tendencją wzrastającą, doza optymizmu co do szans poprawy stanu kraju w dalszej perspektywie czasowej. Optymistycznie rokujący sytuację gospodarczą (33%) i polityczną (39,3%) nie przeważali jednak nad przekonanymi, że nie ulegnie ona zmianie (odpowiednio: 27,3 i 35,13%) i pogorszy się (24,3 i 9,5%). W ostatnich miesiącach akceptacja działalności rządu (56,5%), premiera (67,3%) oraz I sekretarza i przewodniczącego Rady Państwa (51,8%) utrzymywała się na bezpiecznym, chociaż nie najwyższym poziomie, pogłębiało się dystansowanie od PZPR (26,6%) i wzrastało uznanie dla Lecha Wałęsy (79,2%) i "Solidarności" (69,9%). Jednakże nie zawsze oznacza to gotowość wstąpienia do tej organizacji (zadeklarowało ją 33,6% badanych).

Prezentowany obraz nastrojów społecznych dotyczył całego kraju, był wypadkową ocen uzyskaną z próby ogólnopolskiej. Specjalny dobór reprezentacji, zastosowany w tym badaniu, umożliwił nam dokonanie analiz rozkładu ocen i pokazanie klimatu społecznego w każdym z województw² oraz przedstawienie geografii występowania społecznego zadowolenia i niezadowolenia. Oczywiście jest to zróżnicowanie orientacyjne. Prawdopodobieństwo określenia w pełni adekwatnego z rzeczywistością stanu nastrojów społecznych zmniejsza się w województwach o bardzo małej reprezentacji³.

Ogólna charakterystyka województw ze względu na nastroje społeczne

Mieszkańcy poszczególnych województw różnie oceniają to, co dzieje się w gospodarce i polityce kraju, różnym też zaufaniem

¹ Sondaż przeprowadzono w dniach 28.02 - 13.03.89 na ogólnopolskiej próbie udziałowej dorosłej ludności Polski z nadreprezentacją województw (3946 osób).

² Tabele z ocenami nastrojów w poszczególnych województwach zamieszczono w anekcie. Dla uproszczenia obrazu posługujemy się średnią ocen w 100-punktowej skali - 100 oznacza oceny najbardziej pozytywne, a 0 - negatywne.

³ Dotyczy to zwłaszcza województw: jeleniogórskiego (54 osoby) i łomżyńskiego (56 osób).

darzą jego władze administracyjne i polityczne. Ze względu na średnią ocen można województwa podzielić na kilka grup. Do pierwszej, charakteryzującej się krytycznym nastawieniem do rzeczywistości kraju, zaliczono te województwa, w których średnia ocen większości dziedzin nastrojów jest znacznie niższa od średniej dla całego kraju. Są to województwa: łódzkie, koszalińskie, krośnieńskie, rzeszowskie, radomskie, szczecińskie, nowosądeckie, białkopodlaskie. W większości z nich niezadowoleniu z sytuacji kraju i braku nadziei na jej poprawę towarzyszy dezaprobatą działalności rządu, PZPR i ich przywódców. A w przypadku województw łódzkiego i koszalińskiego dochodzi jeszcze sympatyzowanie z działalnością przeciwników ustroju. Z tej grupy województw tylko koszalińskie i nowosądeckie wyróżniają się pozytywnym stosunkiem do "Solidarności" lub jej przywódcy. W radomskim działalność tej organizacji spotkała się z największą dezaprobatą. Niezadowolenie z działalności władz centralnych współwystępuje w tych województwach z brakiem akceptacji władz lokalnych. Większość tych województw, a zwłaszcza szczecińskie i koszalińskie charakteryzuje się też wysokim stopniem niezadowolenia ich mieszkańców z własnej sytuacji materialnej oraz wysokim poziomem lęku przed rosnącymi cenami.

Drugą grupę tworzą województwa o umiarkowanym krytycyzmie - krakowskie, kaliskie, słupeckie, olsztyńskie, przemyskie, włocławskie, tarnowskie, tarnobrzeskie, elbląskie, siedleckie. Od poprzedniej grupy różnią się natężeniem pojawiania się ocen negatywnych. Jest ich mniej i dotyczą tylko kilku dziedzin.

Kolejną - trzecią grupę - stanowią te województwa, w których nastroje nie odbiegają od klimatu społecznego panującego w kraju. Zaliczyć tu można - ostrołęckie, stołeczne, poznańskie, częstochowskie, gdańskie, konińskie i legnickie. W nich średnia ocen najbliższa jest średniej krajowej.

Nieliczne województwa charakteryzują się ambiwalentnym stosunkiem do tego, co się dzieje w Polsce, tzn. pewne dziedziny są oceniane pozytywnie, inne zaś negatywnie. Takie nastroje odnotowano w województwie wrocławskim (zadowolenie z sytuacji politycznej, przekonanie o spokoju w społeczeństwie, niezadowolenie natomiast z działalności I sekretarza), bielskie (optymizm wobec perspektyw politycznych kraju, dezaprobatą zaś dla PZPR

i działalności premiera rządu), plockim (przewaga nadziei w postrzeganiu perspektyw kraju, brak spokoju społecznego).

W stosunkowo licznej grupie województw panuje klimat umiarkowanej aprobaty wobec sytuacji w kraju. Umiarkowanej - bowiem w tych województwach częściej niż w innych pojawiają się oceny pozytywne, ale dotyczą one co najwyżej kilku dziedzin. Do grupy tej zaliczono województwa: suwalskie, łomżyńskie, lubelskie, chełmskie, kieleckie, leszczyńskie, zamojskie, skierniewickie, jeleńskie, katowickie, opolskie.

Ostatnią grupę tworzą województwa o pozytywnym nastawieniu do rzeczywistości kraju. Klimat społeczny tych województw: białostockiego, wałbrzyskiego, bydgoskiego, toruńskiego, sieradzkiego, ciechanowskiego, pilskiego, gorzowskiego, zielonogórskiego, znacznie odbiega od krajowego. Wśród ich mieszkańców zdecydowanie rzadziej pojawiają się negatywne oceny kondycji politycznej i gospodarczej kraju, częściej natomiast wyrażają optymizm wobec możliwości jej poprawy. W nich też z większą aprobatą spotyka się działalność instytucji władzy - rządu lub PZPR i ich przedstawicieli - premiera lub I sekretarza KC PZPR. Większość respondentów tych województw dystansuje się od działalności opozycji antyustrojowej lub - chociaż rzadziej - od "Solidarności". Wyjątek stanowi tu województwo wałbrzyskie, które charakteryzuje się zarówno wysokim wskaźnikiem aprobaty działalności PZPR, i jej I sekretarza, jak i aprobatą działalności opozycji antyustrojowej, "Solidarności" i Lecha Wałęsy.

Wśród respondentów tej grupy województw mniejsze jest niezadowolenie z warunków materialnych. Rzadziej postrzegają oni podwyżkę cen podstawowych artykułów jako wyższą od zapowiadanej. Znacznie częściej natomiast akceptują działalność swoich władz lokalnych, zwłaszcza mieszkańcy sieradzkiego, ciechanowskiego i bydgoskiego.

Przedstawiając przestrzenny układ nastrojów społecznych na przełomie lutego i marca '89 nie można pominąć stanowiska respondentów wobec tegorocznych wyborów do Sejmu. Charakterystyczną cechą deklarowanych zamiarów wyborczych jest to, że większą gotowość uczestniczenia w wyborach przejawiają mieszkańcy województw,

w których niezadowolenie z sytuacji kraju jest mniejsze, zadowolenie zaś z polityki władz większe. Odmowa udziału w wyborach pojawia się natomiast częściej tam, gdzie panują nastroje niezadowolenia oraz brak nadziei na lepszą przyszłość.

Geografia stosunku do "Solidarności"

Odrębnego omówienia wymaga przestrzenny układ sympatii pro-solidarnościowych oraz społecznej gotowości wstąpienia do "Solidarności". Pod tym względem województwa można podzielić na cztery podstawowe grupy.

Do grupy pierwszej należą województwa krytycznie nastawione do "Solidarności" (konińskie, leszczyńskie, radomskie, jeleniogórskie, płockie). Ich reprezentanci częściej niż innych dystansowali się od działalności tej organizacji i jego przywódcy, rzadziej też zgłaszali gotowość wstąpienia do niej.

Następną grupę charakteryzuje umiarkowany krytycyzm. Zaliczono do niej te województwa, w których większość respondentów była negatywnie ustosunkowana do niektórych z poddawanych ocenie kwestii. Na przykład w zielonogórskim rzadko akceptowano działalność "Solidarności" i L. Wałęsy, w sieradzkim - działalność "Solidarności", w piotrkowskim rzadko wyrażano sympatię do L. Wałęsy, a w rzeszowskim, chełmskim, białostockim tylko nieliczni deklarowali chęć wstąpienia do tej organizacji.

Kolejna grupa to województwa o umiarkowanej aprobacie "Solidarności". Znalazły się w niej województwa, w których większość badanych miała pozytywny stosunek do tej organizacji i jej lidera: ostrołęckie, elbląskie - aprobata działalności "Solidarności", duża sympatia do L. Wałęsy, koszalińskie - to samo plus liczne deklaracje wstąpienia, opolskie - duża sympatia do L. Wałęsy, białkopodlaskie i toruńskie - akceptacja działalności "Solidarności", koszalińskie i tarnowskie - liczne deklaracje wstąpienia, nowosądeckie i przemyskie - akceptacja działalności L. Wałęsy.

Największe prosolidarnościowe sympatie odnotowano w województwach: lubelskim, wałbrzyskim i łomżyńskim. Ich reprezentanci najczęściej pozytywnie oceniali działalność L. Wałęsy i "Solidarności", a także najczęściej zgłaszali gotowość wstąpienia do tego związku.

Warto podkreślić, że zarówno wśród województw szczególnie sympatyzujących z "Solidarnością", jak i odcinających się od niej większość stanowią województwa w małym stopniu zurbanizowane i utworzone po reformie administracyjnej w 1975 roku. Różne natomiast panują w nich nastroje - wśród jednych i drugich można wyróżnić województwa krytycznie nastawione do rzeczywistości kraju i w dużym stopniu aprobujące to, co się w nim dzieje.

Pozostałe województwa nie wyróżniają się ani pozytywnie, ani negatywnie w swoim stosunku do "Solidarności". Taka postawa jest charakterystyczna przede wszystkim dla województw bardziej zurbanizowanych i uprzemysłowionych. Występują w nich jednak znaczne różnice w tej kwestii. Znacznie częściej są przychylni "Solidarności" i L. Wałęsie badani z województwa stołecznego, gdańskiego (zwłaszcza wobec Wałęsy), krakowskiego i wrocławskiego niż szczecińskiego, którym bliższe są poglądy respondentów z województw o najmniejszym stopniu aprobaty. Odnosi się to zarówno do ogółu badanych, jak i do zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej⁴. Podobnie jest w przypadku deklaracji wstąpienia do "Solidarności". Najczęściej zgłaszają gotowość zostania jej członkami respondenci z województwa katowickiego, gdańskiego (zwłaszcza zatrudnieni w gospodarce uspołecznionej) oraz szczecińskiego (tylko pracownicy gospodarki uspołecznionej). Respondenci bowiem tego województwa raczej dystansują się od wstąpienia do tej organizacji.

x x x

Jak widać, zróżnicowanie nastrojów społecznych w poszczególnych województwach jest znaczne. Nie zawsze jest to obraz koherentny, np. wysoka ranga województwa ze względu na zadowolenie z jednych dziedzin nie wyklucza częstego niezadowolenia z innych, czy dezaprobatą władzy nie zawsze oznacza zwrócenie się w stronę opozycji. Z pewnością jednak występuje stosunkowo ścisły związek między oceną sytuacji kraju, działalności władz centralnych i wojewódzkich a gotowością udziału w wyborach. To generalne zróżnicowanie na województwa o lepszej i gorszej sytuacji społeczno-politycznej nie daje się wyjaśnić tylko względami obiektywnymi, typu - urbanizacja, uprzemysłowienie czy tradycja historyczna. Wydaje się, że decydują tu z jednej strony istniejące w danym województwie możliwości zaspokajania potrzeb życiowych, z drugiej zaś energia, z jaką władze lokalne je realizują.

⁴ Sondaż zrealizowano również na 1000-osobowej reprezentacji sześciu aglomeracji miejskich: stołecznej, gdańskiej, krakowskiej, katowickiej, wrocławskiej i szczecińskiej.

ANEKS

Tabela 1

Województwo	Średnie ocen			
	sytuacji gospo- darczej kraju	sytuacji poli- tycznej kraju	perspektyw sy- tuacji gospo- darczej kraju	perspektyw sy- tuacji politycz- nej kraju
Ogółem	19,5	40,5	51,7	57,0
Stoleczne warszawskie	16,827 (42)	41,396 (23)	50,481 (30)	58,974 (13)
Białkopodlaskie	17,917 (36)	28,448 (49)	46,484 (43)	54,297 (39)
Białostockie	27,597 (4)	46,233 (5)	57,372 (5)	62,821 (2)
Bielskie	16,860 (41)	43,824 (11)	52,907 (23)	60,465 (5)
Bydgoskie	27,957 (3)	48,077 (1)	55,645 (9)	59,140 (10)
Chełmskie	30,702 (1)	37,019 (29)	56,048 (9)	53,226 (41)
Ciechanowskie	18,182 (34)	41,667 (22)	59,848 (1)	60,606 (4)
Częstochowskie	15,244 (43)	41,768 (20)	52,711 (26)	58,735 (17)
Elbląskie	13,235 (48)	38,235 (36)	48,897 (27)	57,353 (25)
Gdańskie	18,632 (30)	42,217 (15)	53,738 (19)	58,878 (16)
Gorzowskie	20,357 (20)	42,045 (18)	54,286 (15)	60,000 (7)
Jeleniogórskie	24,020 (6)	48,000 (2)	48,148 (38)	50,926 (48)
Kaliskie	12,821 (49)	38,333 (35)	47,756 (40)	56,731 (27)
Katowickie	20,024 (22)	45,121 (8)	53,372 (21)	58,372 (20)
Kieleckie	19,474 (25)	37,903 (28)	58,333 (3)	60,938 (3)
Konińskie	20,588 (28)	44,776 (10)	53,309 (22)	55,515 (31)
Koszalińskie	19,203 (29)	35,448 (42)	53,929 (17)	52,500 (45)
Krakowskie	19,307 (27)	40,323 (29)	54,657 (13)	59,069 (12)
Krośnińskie	14,773 (44)	32,787 (46)	39,925 (48)	51,119 (47)
Legnickie	21,212 (11)	40,298 (30)	46,786 (42)	55,357 (32)
Leszczyńskie	18,561 (31)	39,516 (32)	50,061 (8)	59,091 (11)
Lubelskie	21,629 (9)	42,095 (16)	52,747 (25)	55,220 (36)
Łonżyńskie	17,273 (40)	43,137 (13)	54,911 (12)	55,357 (32)
Łódzkie	17,718 (38)	38,119 (37)	43,932 (46)	55,583 (30)
Nowosądeckie	14,145 (47)	34,375 (44)	45,333 (45)	51,645 (46)
Olsztyńskie	20,455 (19)	41,234 (24)	54,167 (16)	59,936 (7)
Opolskie	21,101 (13)	41,768 (21)	58,945 (2)	58,945 (14)
Ostrołęckie	20,763 (16)	40,517 (28)	50,769 (29)	58,402 (18)
Piłskie	20,290 (21)	46,970 (3)	57,609 (4)	55,797 (29)
Piotrkowskie	21,000 (14)	45,221 (7)	51,645 (28)	54,934 (37)
Płockie	21,127 (12)	40,530 (27)	52,778 (24)	57,639 (23)
Poznańskie	17,788 (37)	34,466 (43)	53,346 (18)	57,212 (26)
Przemyskie	18,462 (33)	36,111 (41)	48,106 (39)	52,652 (43)
Rańskie	19,805 (24)	33,882 (45)	37,500 (49)	45,513 (49)
Rzeszowskie	14,145 (46)	37,000 (40)	46,711 (44)	53,947 (40)
Siedleckie	19,408 (26)	32,432 (48)	49,671 (24)	58,882 (15)
Sieradzkie	21,691 (8)	46,324 (4)	56,516 (7)	59,926 (9)
Skierniewickie	20,396 (15)	41,016 (26)	57,352 (6)	57,353 (24)
Ślupskie	18,462 (32)	38,672 (33)	49,242 (36)	55,305 (34)
Suwałskie	21,324 (10)	45,221 (6)	53,676 (20)	56,618 (28)
Szczecińskie	14,205 (45)	32,738 (47)	49,432 (35)	53,125 (42)
Tarnobrzskie	17,006 (39)	42,045 (17)	52,431 (27)	58,333 (21)
Tarnowskie	19,805 (23)	39,865 (31)	54,545 (14)	57,895 (22)
Toruńskie	24,351 (5)	44,792 (9)	50,000 (33)	58,442 (19)
Wałbrzyskie	21,835 (7)	43,243 (12)	56,013 (10)	65,385 (1)
Włocławskie	18,015 (35)	41,176 (25)	40,809 (47)	52,574 (44)
Wrocławskie	19,271 (28)	42,895 (14)	47,396 (41)	60,417 (6)
Zamojskie	20,652 (17)	38,525 (34)	50,000 (32)	54,643 (38)
Zielonogórskie	27,961 (2)	42,000 (19)	50,329 (32)	55,263 (35)

Uwaga - We wszystkich tabelach w nawiasach podano miejsce danego województwa według średnich ocen.

Tabela 2

Województwo	Średnie ocen			
	stanu napięcia społecznego	perspektyw napięcia społecznego	perspektyw kraju	sytuacji materialnej
Ogółem	23,0	37,5	37,5	59,0
Stożeczne warszawskie	24,642 (16)	35,606 (29)	37,179 (24)	57,012 (32)
Białokopodlaskie	26,855 (9)	30,000 (39)	23,906 (47)	67,158 (4)
Białostockie	29,304 (1)	52,419 (2)	50,641 (2)	59,788 (25)
Łielkie	20,711 (32)	37,162 (26)	34,302 (37)	60,345 (22)
Bydgoskie	28,956 (2)	54,762 (1)	47,312 (3)	64,111 (13)
Chełmskie	19,980 (36)	40,426 (19)	35,484 (30)	64,469 (10)
Ciechanowskie	21,517 (31)	39,167 (21)	35,606 (28)	65,606 (8)
Częstochowskie	24,875 (15)	35,256 (30)	32,530 (43)	55,781 (36)
Elbląskie	18,609 (43)	28,846 (42)	36,765 (25)	64,173 (12)
Gdańskie	18,849 (42)	39,583 (20)	41,589 (12)	65,066 (9)
Gorzowskie	27,991 (5)	42,727 (16)	44,286 (6)	63,291 (15)
Jeleniogórskie	27,972 (7)	33,333 (35)	34,314 (36)	70,950 (3)
Kaliskie	20,065 (35)	27,778 (44)	42,308 (9)	49,525 (46)
Katowickie	28,354 (3)	41,124 (18)	33,953 (40)	57,787 (21)
Kieleckie	24,628 (17)	50,000 (4)	43,750 (7)	47,682 (48)
Konińskie	19,588 (39)	41,509 (17)	38,235 (22)	57,801 (30)
Koszalińskie	18,110 (46)	38,095 (24)	40,000 (19)	48,057 (47)
Krakowskie	23,506 (24)	43,678 (15)	31,373 (45)	55,189 (37)
Krośnieńskie	18,955 (41)	20,909 (49)	32,090 (44)	58,042 (29)
Legnickie	26,444 (11)	27,778 (43)	33,333 (41)	58,050 (28)
Leszczyńskie	22,728 (28)	37,273 (25)	41,667 (11)	67,127 (5)
Lubelskie	23,680 (21)	47,727 (6)	45,000 (5)	60,763 (20)
Lomżyńskie	26,164 (12)	50,000 (3)	36,364 (27)	77,955 (1)
Łódzkie	19,782 (37)	22,500 (48)	34,466 (35)	53,361 (41)
Nowosądeckie	18,246 (45)	33,065 (36)	26,316 (48)	52,584 (42)
Olsztyńskie	21,623 (30)	45,000 (9)	40,385 (17)	64,062 (14)
Opolskie	24,275 (19)	38,333 (23)	40,378 (18)	64,175 (11)
Ostrołęckie	23,786 (20)	44,595 (13)	43,677 (8)	62,001 (17)
Piłskie	23,016 (26)	45,313 (8)	38,406 (20)	59,858 (24)
Piotrkowskie	26,444 (10)	34,677 (32)	32,895 (42)	56,969 (33)
Płockie	18,637 (47)	38,333 (22)	45,139 (4)	56,901 (34)
Poznańskie	20,313 (33)	47,159 (7)	36,538 (26)	55,081 (38)
Przemyskie	22,541 (19)	36,538 (28)	34,848 (33)	46,936 (49)
Radomskie	18,450 (44)	26,389 (45)	22,436 (49)	56,792 (35)
Rzeszowskie	12,876 (49)	30,000 (38)	34,667 (34)	54,339 (40)
Siedleckie	19,717 (38)	34,667 (33)	35,526 (29)	60,491 (21)
Sieradzkie	23,016 (25)	44,828 (10)	50,735 (1)	67,119 (6)
Skierniewickie	24,591 (18)	44,792 (11)	41,176 (14)	61,232 (19)
Ślupskie	19,468 (40)	26,190 (46)	34,848 (32)	55,012 (39)
Suwalskie	27,245 (8)	33,333 (34)	41,176 (13)	61,717 (18)
Szczecińskie	17,028 (48)	26,027 (47)	30,114 (46)	49,959 (45)
Tarnobrzaskie	20,168 (34)	37,037 (27)	34,028 (39)	58,285 (27)
Tarnowskie	25,201 (14)	29,508 (41)	42,208 (10)	51,048 (44)
Toruńskie	23,662 (22)	49,123 (5)	38,312 (21)	51,902 (43)
Wałbrzyskie	23,660 (23)	44,776 (12)	41,139 (15)	65,782 (7)
Włocławskie	22,863 (27)	31,746 (37)	35,294 (31)	71,533 (2)
Wrocławskie	27,988 (6)	29,762 (40)	40,526 (16)	58,632 (26)
Zamojskie	27,991 (4)	44,231 (14)	34,286 (38)	59,955 (23)
Zielonogórskie	25,851 (13)	34,783 (31)	37,333 (23)	62,681 (16)

Tabela 3

Województwo	Średnie ocen działalności			
	rzędu	PZPR	związków zawodowych	przeciwników ustroju
Ogółem	57,4	40,4	60,3	39,7
Stoleczne warszawskie	54,808 (32)	39,583 (27)	56,571 (37)	39,839 (26)
Białkopodlaskie	50,000 (47)	37,500 (37)	64,844 (10)	15,234 (49)
Białostockie	63,636 (7)	50,000 (5)	61,364 (21)	26,571 (47)
Bielskie	50,291 (46)	28,198 (6)	61,337 (22)	40,698 (20)
Bydgoskie	73,118 (1)	49,194 (7)	71,237 (4)	35,870 (36)
Chełmskie	64,516 (6)	48,387 (8)	61,694 (20)	39,113 (28)
Ciechanowskie	60,606 (15)	37,121 (38)	72,727 (2)	26,515 (48)
Częstochowskie	54,217 (33)	34,639 (41)	50,000 (47)	44,578 (11)
Elbląskie	56,985 (24)	34,191 (42)	60,294 (24)	44,118 (12)
Gdańskie	53,972 (36)	41,355 (21)	62,150 (17)	42,925 (15)
Gorzowskie	71,739 (2)	47,464 (11)	65,357 (9)	31,159 (45)
Jeleniogórskie	60,185 (16)	43,519 (16)	54,630 (42)	37,500 (33)
Kaliskie	61,218 (14)	39,423 (28)	69,231 (6)	38,141 (32)
Katowickie	55,693 (28)	42,209 (18)	64,535 (12)	42,209 (16)
Kieleckie	58,333 (12)	42,969 (17)	65,885 (7)	38,802 (30)
Konińskie	58,824 (20)	49,265 (6)	59,559 (25)	37,132 (34)
Koszalińskie	42,500 (49)	22,857 (49)	43,929 (49)	53,929 (2)
Krakowskie	52,941 (41)	41,912 (19)	58,578 (30)	40,196 (25)
Krośnickie	51,866 (44)	39,925 (26)	57,090 (35)	45,890 (9)
Legnickie	56,071 (26)	40,357 (25)	58,214 (31)	32,500 (42)
Leszczyńskie	61,742 (12)	38,636 (31)	57,197 (34)	32,197 (43)
Lubelskie	54,121 (34)	41,209 (22)	64,835 (11)	43,681 (13)
Łomżyńskie	57,589 (23)	43,750 (15)	70,089 (5)	47,321 (7)
Łódzkie	51,214 (45)	29,612 (45)	52,913 (45)	48,058 (6)
Nowosadeckie	51,974 (42)	27,632 (48)	47,697 (48)	46,607 (8)
Olsztyńskie	53,846 (39)	35,897 (39)	61,859 (18)	48,718 (5)
Opolskie	55,046 (31)	39,220 (29)	60,780 (23)	33,257 (40)
Ostrołęckie	53,846 (38)	45,385 (13)	55,000 (40)	41,538 (18)
Pilskie	69,203 (4)	46,739 (12)	59,420 (26)	36,957 (35)
Piotrkowskie	55,921 (27)	35,197 (40)	63,487 (17)	61,184 (1)
Płockie	63,194 (8)	40,625 (24)	58,681 (29)	34,028 (39)
Poznańskie	58,654 (21)	38,462 (32)	63,221 (16)	35,577 (37)
Przemyskie	59,848 (18)	38,258 (34)	56,818 (36)	48,864 (4)
Radomskie	49,038 (48)	39,103 (30)	54,167 (43)	38,141 (31)
Rzeszowskie	58,882 (19)	38,158 (35)	55,921 (39)	34,866 (38)
Siedleckie	59,868 (17)	41,447 (20)	61,842 (19)	29,605 (46)
Sieradzkie	62,868 (9)	50,368 (3)	52,941 (44)	32,721 (41)
Skierniewickie	61,397 (13)	47,794 (10)	65,809 (8)	40,809 (19)
Słupskie	55,682 (29)	38,258 (33)	63,258 (15)	40,530 (23)
Suwalskie	64,706 (5)	52,941 (1)	71,324 (3)	40,441 (24)
Szeczecińskie	53,977 (35)	38,068 (36)	51,136 (46)	31,250 (44)
Tarnobrzęskie	53,873 (37)	27,817 (47)	54,930 (41)	43,662 (14)
Tarnowskie	51,948 (43)	33,442 (44)	59,091 (28)	45,455 (10)
Toruńskie	69,481 (3)	48,377 (9)	63,312 (14)	40,584 (22)
Wałbrzyskie	62,653 (11)	51,582 (2)	76,266 (1)	50,000 (3)
Włocławskie	55,515 (30)	40,809 (23)	56,250 (38)	40,672 (21)
Wrocławskie	53,385 (40)	33,947 (43)	59,115 (27)	39,565 (29)
Zamojskie	56,429 (25)	45,000 (14)	57,857 (32)	41,786 (17)
Zielonogórskie	62,829 (10)	50,329 (4)	57,566 (33)	39,145 (27)

Tabela 4

Województwo	Średnie ocen				
	działalności		sympatii do:		
	I sekretarza KC PZPR W. Jaruzelskiego	premiera rządu N. P. Rakowskiego	W. Jaruzelskiego	N. Rakowskiego	A. Miodowicza
Ogółem	57,0	66,0	50,9	65,0	48,3
Stożeczne warszawskie	54,167 (35)	65,064 (27)	42,708 (40)	62,752 (30)	41,135 (38)
Białkopodlaskie	53,906 (36)	53,906 (47)	42,188 (42)	37,736 (49)	33,333 (47)
Białostockie	62,013 (14)	74,675 (6)	57,051 (14)	74,342 (11)	58,824 (5)
Bielskie	55,523 (31)	59,012 (44)	53,614 (18)	61,310 (32)	57,317 (8)
Bydgoskie	64,130 (8)	79,348 (1)	52,247 (24)	78,736 (4)	65,625 (3)
Chełmskie	55,242 (32)	77,419 (2)	59,821 (11)	83,333 (1)	50,962 (21)
Ciechanowskie	70,076 (2)	71,212 (11)	65,385 (5)	75,000 (10)	69,231 (1)
Częstochowskie	57,831 (21)	64,157 (30)	43,373 (38)	58,442 (39)	32,927 (48)
Elbląskie	51,103 (42)	67,647 (21)	36,364 (47)	73,881 (13)	33,594 (45)
Gdańskie	57,243 (22)	62,850 (32)	49,519 (28)	51,596 (44)	56,771 (10)
Gorzowskie	64,493 (6)	74,643 (7)	58,333 (13)	73,846 (14)	55,469 (12)
Jeleniogórskie	62,963 (10)	66,204 (24)	77,451 (1)	67,647 (21)	45,455 (30)
Kaliskie	55,128 (33)	73,077 (9)	42,568 (41)	80,000 (3)	50,694 (22)
Katowickie	60,698 (18)	71,163 (12)	53,015 (21)	70,519 (18)	51,768 (13)
Kieleckie	62,760 (11)	65,365 (26)	54,945 (15)	62,222 (31)	57,143 (9)
Konińskie	64,338 (7)	61,765 (40)	63,235 (6)	58,594 (37)	57,407 (7)
Koszalińskie	36,786 (49)	48,929 (49)	27,612 (49)	43,966 (47)	42,500 (33)
Krakowskie	53,676 (37)	60,539 (42)	47,959 (34)	55,556 (40)	45,745 (28)
Krośnieńskie	57,836 (20)	65,672 (25)	52,500 (23)	65,094 (25)	42,157 (35)
Legnickie	56,071 (28)	62,143 (36)	53,030 (20)	59,524 (36)	47,541 (26)
Leszczyńskie	51,136 (41)	69,697 (17)	42,969 (39)	82,308 (2)	47,541 (25)
Lubelskie	55,760 (30)	62,363 (35)	48,824 (30)	60,000 (35)	54,225 (14)
Łomżyńskie	57,143 (24)	62,500 (34)	48,214 (32)	52,800 (42)	51,064 (20)
Łódzkie	42,961 (48)	54,612 (46)	38,775 (45)	52,000 (43)	44,949 (31)
Nowosądeckie	49,671 (44)	64,474 (29)	40,667 (44)	60,892 (23)	31,944 (49)
Olsztyńskie	47,436 (46)	61,218 (41)	36,842 (46)	58,553 (38)	55,333 (15)
Opolskie	62,156 (13)	68,119 (19)	51,942 (25)	65,049 (26)	38,172 (42)
Ostrołęckie	61,538 (16)	67,308 (22)	62,295 (7)	60,656 (34)	53,704 (17)
Piłskie	71,014 (1)	76,037 (3)	69,118 (3)	73,913 (12)	39,231 (40)
Piotrkowskie	56,908 (25)	59,211 (43)	50,667 (26)	47,183 (46)	39,167 (41)
Płockie	59,722 (19)	70,139 (15)	48,592 (31)	70,769 (17)	41,667 (37)
Poznańskie	56,250 (27)	64,904 (28)	48,058 (33)	67,308 (22)	55,825 (11)
Przemyskie	60,985 (17)	66,667 (23)	53,333 (19)	68,852 (19)	33,636 (44)
Radomskie	50,000 (43)	52,244 (48)	46,622 (36)	42,754 (40)	51,429 (19)
Rzeszowskie	52,393 (39)	69,408 (18)	44,667 (37)	68,667 (20)	42,667 (32)
Siedleckie	57,237 (23)	73,355 (8)	42,105 (43)	77,027 (6)	40,411 (39)
Sieradzkie	62,500 (12)	67,647 (20)	67,500 (4)	75,758 (8)	33,333 (46)
Skiernewickie	54,779 (34)	69,853 (16)	46,825 (35)	63,492 (29)	49,123 (24)
Śląskie	48,106 (45)	62,121 (36)	49,242 (29)	63,626 (28)	60,000 (4)
Świdawskie	63,971 (9)	70,221 (14)	61,765 (8)	72,388 (15)	58,197 (6)
Szczecińskie	52,273 (40)	63,636 (31)	50,000 (27)	64,706 (27)	45,732 (29)
Tarnobrzeskie	52,817 (38)	61,972 (39)	54,615 (16)	66,406 (24)	45,902 (21)
Tarnowskie	55,844 (29)	56,169 (45)	52,740 (22)	47,917 (45)	49,275 (23)
Toruńskie	65,260 (4)	75,974 (4)	75,000 (2)	78,667 (5)	54,167 (15)
Wałbrzyskie	65,190 (5)	72,468 (10)	53,797 (17)	76,623 (7)	66,883 (2)
Wrocławskie	56,618 (26)	62,132 (37)	58,955 (12)	55,303 (41)	37,705 (43)
Wrocławskie	46,053 (47)	62,760 (33)	31,720 (48)	61,111 (33)	42,391 (34)
Zamojskie	66,071 (3)	70,357 (13)	61,364 (9)	71,538 (16)	41,935 (36)
Zielonogórskie	61,842 (15)	75,000 (5)	60,135 (10)	75,000 (9)	54,110 (16)

Tabela 5

Województwo	Średnie ocen							
	działalności "Solidarności"		działalności L. Wałęsy		sympatii do L. Wałęsy		deklaracji wstąpienia do "Solidarności"	
	a	b	a	b	a	b	a	b
Ogółem	67,4		73,7		79,0		67,9	
Świętokrzyskie	71,474 (11)	73,750 (2)	74,516 (24)	77,692 (3)	83,333 (14)	84,211 (3)	68,382 (21)	73,399 (5)
Białkopodlaskie	74,009 (4)	-	70,793 (37)	-	81,452 (22)	-	69,603 (19)	-
Białostockie	63,636 (36)	-	71,429 (35)	-	76,027 (35)	-	55,970 (48)	-
Bieleckie	69,186 (27)	-	72,671 (31)	-	85,185 (18)	-	70,548 (17)	-
Bydgoskie	65,323 (32)	-	68,750 (39)	-	70,992 (39)	-	63,043 (39)	-
Chełmskie	62,500 (39)	-	70,565 (38)	-	72,214 (37)	-	58,333 (47)	-
Ciechanowskie	68,182 (26)	-	72,348 (32)	-	73,610 (36)	-	67,925 (24)	-
Częstochowskie	71,286 (13)	-	78,012 (12)	-	85,185 (9)	-	74,242 (7)	-
Elbląskie	76,838 (2)	-	77,374 (14)	-	86,923 (6)	-	65,254 (35)	-
Łódzkie	71,028 (15)	68,750 (5)	79,204 (7)	74,777 (4)	85,922 (8)	86,916 (1)	71,505 (15)	79,255 (1)
Gorzowskie	64,643 (35)	-	72,143 (34)	-	81,818 (18)	-	68,269 (22)	-
Jeleniogórskie	60,185 (42)	-	62,963 (37)	-	66,667 (45)	-	58,511 (46)	-
Kaliskie	69,872 (19)	-	75,000 (22)	-	84,507 (12)	-	74,286 (6)	-
Katowickie	66,628 (29)	68,810 (4)	74,302 (25)	73,553 (5)	79,531 (26)	78,674 (5)	69,940 (18)	76,404 (3)
Kieleckie	71,615 (10)	-	80,205 (4)	-	82,447 (17)	-	73,027 (10)	-
Koninckie	53,515 (47)	-	63,235 (46)	-	64,167 (48)	-	59,625 (49)	-
Koszalińskie	71,071 (14)	-	84,286 (2)	-	86,154 (7)	-	76,182 (2)	-
Krakowskie	70,833 (16)	70,946 (3)	75,490 (19)	79,279 (1)	82,000 (15)	84,906 (2)	71,765 (13)	73,436 (4)
Mrośnińskie	68,284 (25)	-	78,358 (10)	-	79,508 (27)	-	63,789 (31)	-
Legnickie	66,071 (31)	-	73,929 (27)	-	76,563 (33)	-	74,286 (6)	-
Leszczyńskie	54,545 (48)	-	64,394 (45)	-	65,625 (46)	-	58,824 (45)	-
Lubelskie	72,527 (6)	-	79,346 (6)	-	90,361 (4)	-	75,000 (5)	-
Łomżyńskie	73,214 (5)	-	78,571 (9)	-	91,269 (1)	-	77,627 (4)	-
Łódzkie	65,291 (33)	-	74,029 (26)	-	80,303 (24)	-	70,769 (16)	-
Nowosądeckie	67,105 (28)	-	79,934 (5)	-	83,784 (13)	-	72,464 (12)	-
Oleśzyńskie	71,795 (8)	-	75,962 (17)	-	81,579 (20)	-	66,584 (27)	-
Opolskie	70,642 (17)	-	75,000 (21)	-	87,143 (5)	-	65,908 (29)	-
Ostrołęckie	72,308 (7)	-	78,077 (12)	-	91,803 (3)	-	62,537 (43)	-
Piasek	64,855 (34)	-	76,449 (16)	-	78,658 (25)	-	64,594 (34)	-
Piotrkowskie	69,737 (20)	-	72,697 (30)	-	66,667 (44)	-	63,550 (37)	-
Procki	59,722 (44)	-	61,111 (48)	-	64,493 (47)	-	71,730 (14)	-
Poznańskie	67,548 (27)	-	72,837 (28)	-	79,126 (78)	-	73,585 (8)	-
Przemyskie	68,561 (23)	-	80,682 (3)	-	81,452 (21)	-	67,857 (25)	-
Radomskie	54,167 (49)	-	59,615 (49)	-	56,338 (49)	-	59,559 (44)	-
Rzeszowskie	59,868 (43)	-	65,789 (42)	-	68,919 (41)	-	68,274 (43)	-
Siedleckie	62,500 (38)	-	78,289 (11)	-	78,947 (30)	-	60,931 (40)	-
Sieradzkie	59,559 (45)	-	66,912 (41)	-	67,460 (43)	-	68,182 (23)	-
Skarżyski	68,382 (24)	-	70,956 (36)	-	71,642 (38)	-	63,725 (36)	-
Stępskie	62,121 (40)	-	63,530 (43)	-	68,462 (42)	-	65,633 (30)	-
Suwalskie	72,059 (8)	-	72,794 (29)	-	78,358 (31)	-	65,493 (32)	78,977 (2)
Szczymskie	61,932 (41)	65,561 (6)	68,182 (40)	71,939 (6)	76,311 (34)	76,042 (6)	65,395 (38)	-
Tarnobrzskie	69,366 (21)	-	74,648 (23)	-	76,866 (32)	-	82,500 (1)	-
Tarnowskie	71,429 (12)	-	75,000 (20)	-	82,877 (16)	-	66,516 (35)	-
Toruńskie	75,325 (3)	-	75,649 (18)	-	81,690 (19)	-	77,206 (3)	-
Wąbrzeskie	81,329 (1)	-	88,291 (1)	-	93,058 (2)	-	61,815 (42)	-
Wrocławskie	63,235 (37)	-	72,426 (32)	-	79,104 (29)	-	72,826 (11)	73,077 (6)
Wrocławskie	70,313 (13)	74,029 (1)	76,906 (8)	78,398 (2)	80,645 (23)	83,198 (4)	66,667 (26)	-
Zamojskie	65,429 (30)	-	77,500 (15)	-	84,921 (11)	-	69,014 (20)	-
Zielonogórskie	56,350 (46)	-	65,461 (44)	-	70,423 (40)	-	-	-

a - Badani z próby ogólnopolskiej, b - Reprezentacja pracowników gospodarki uspołecznionej spośród deklaracji miejskich